

2. Что такое криптовалюта простыми словами[Електронний ресурс].- Режим доступу: <https://prostocoin.com/blog/what-is-cryptocurrency>

3. Беларусь официально разрешила криптовалюты – Sputnik Беларусь[Електронний ресурс].- Режим доступу: <https://sputnik.by/economy/20171222/1032665578/belarus-officialno-razreshila-kriptovalyuty.html>

4. Заруцька О.П., Прохорець Т.Б. Особливості функціонування платіжних систем в Україні//Журнал «Молодий вчений».-жовтень 2017.- №10(50).-С.882-885

5. Первая украинская bitcoin-биржа собрала почти втрое больше ожидаемого[Електронний ресурс].- Режим доступу:<https://www.rbc.ua/rus/lnews/pervaya-ukrainskaya-bitcoin-birzha-sobrala-1451049678.html>

Маруга О.М., студент гр. МФКп-172

Науковий керівник - Штирхун Х.І., к.е.н., асистент

Чернігівський національний технологічний університет (м. Чернігів, Україна)

ДЕРЖАВНА ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЛІТИКА В УКРАЇНІ

Розвиток будь-якої держави не можливий без здійснення інвестицій в її економіку як національних, так і іноземних. Економічно розвинені країни вже давно характеризуються широким використанням даного фінансового інструменту для фінансування найбільш нагальних соціальних проблем або ж економічно-рентабельних проєктів, що в майбутньому сприяє зменшенню соціальної напруги, підвищенню рівня життя населення, нарощенню економічного та інноваційного потенціалу країни. Слідуючи світовим тенденціям, Україна також активно намагається сформувати ефективну та стабільну інвестиційну систему для забезпечення розвитку економіки.

Початок формування інвестиційної політики України припадає на прийняття Закону України «Про інвестиційну діяльність» в 1991 році, який забезпечував правове підґрунтя для багатьох питань: надання визначень основним термінам та процесам, забезпечував здійснення державного регулювання інвестиційних процесів на макро- та мікрорівні, фінансову та податкову підтримку інвесторів тощо. Звісно, до сьогодення вже було урегульовано багато питань і проблем за допомогою внесення змін до існуючих законів та нормативно-правових актів або ж прийняття нових.

Нормативно-правову базу інвестиційної політики на сьогодні складає Господарський кодекс України, Цивільний кодекс України, Закон України «Про інвестиційну діяльність», Закон України «Про захист іноземних інвестицій на Україні», Закон України «Про загальні засади створення і функціонування спеціальних економічних зон» та інші. Проте в жодному із законів або нормативно-правовому акті, що стосуються інвестиційної політики, не дано визначення інвестиційної політики, її завдань та принципів, що свідчить про недбале правове забезпечення та знаходження розвитку даного напрямку економіки України на початкових стадіях. Всі ж визначення, принципи та завдання зазвичай визначено на основі глибоких досліджень функціонування інвестиційної системи України.

Так, І. В. Сергєєв та І. І. Веретенікова визначають інвестиційну політику як комплекс правових, адміністративних, економічних методів держави, які направлені на розширення й активізацію інвестиційних процесів [1, с.272], а М. В. Кондрашова описує інвестиційну політику як складову економічної політики, що здійснюється державою у вигляді становлення структури та масштабів інвестицій і напрямів їхнього використання [2, с. 120]. Проте зазвичай більшість вчених описує інвестиційну визначає інвестиційну політику як комплекс адміністративних, правових та економічних заходів, спрямованих на формування, поширення та активізацію інвестиційних процесів.

Виділяють такі види інвестиційної політики: державна інвестиційна політика, яка поділяється на галузеву та регіональну, інвестиційна політика суб'єктів господарювання та політика окремих індивідуальних інвесторів. До державної інвестиційної політики відносяться заходи держави, які проводяться задля формування сприятливого інвестиційного клімату на її території. Галузева ж інвестиційна політика передбачає формування інвестиційної інфраструктури та привабливості для інвестування коштів відповідної галузі. Регіональна інвестиційна політика зазвичай передбачає налагодження інвестиційних процесів у депресивних регіонах країни для їх розвитку та нарощення економічного потенціалу. Головною відмінністю між державною та іншими видами інвестиційної політики є те, що суб'єкти господарювання не можуть створювати сприятливих інвестиційних умов або ж мають менший вплив на можливість їх формування. Інвестиційна політика суб'єктів господарювання – це сукупність заходів, які проводяться на підприємстві з метою визначення напрямків здійснення інвестиційної діяльності [3]. Визначення для окремих інвесторів майже тотожне до визначення для суб'єктів господарювання, з однією різницею, заходи для здійснення інвестицій проводять фізичні особи.

Проаналізувавши нормативно-правову базу державної інвестиційної політики та особливості її проведення можна виділити такі основні її принципи:

- принцип взаємної відповідальності між державою та інвестором;
- принцип відповідальності інвесторів за певне порушення законодавства країни, договорів або є інших його обов'язків;

- принцип забезпечення прав і свободи для інвестора;
- принцип максимального залучення іноземних інвестицій для фінансування проєктів;
- принцип максимальної диверсифікації фінансування проєктів.

Проте серед науковців існують й інші визначення принципів проведення державної інвестиційної політики: принцип ефективності, збалансованості, справедливості, адекватності, цілісності, стабільності та прозорості.

Також на основі нормативно-правової бази та особливостей інвестиційної політики виділяють такі основні задачі:

- нормативні - покращення безпосередньої законодавчої бази та спеціальної (податкової, амортизаційної, митної тощо) з урахуванням зарубіжного досвіду економічно розвинених держав;
- інфраструктурні - покращення сучасної інфраструктури інвестиційного ринку, забезпечення ефективного механізму перепливу капіталу в більш рентабельні сфери, розвиток прямого та венчурного інвестування, покращення механізмів залучення інвестиційного капіталу на національний ринок;
- організаційні - спрощення системи здійснення інвестицій, усунення бюрократизації, забезпечення прозорості будь-яких інвестиційних процесів та покращення обслуговування інвестора;
- методологічні - покращення методології визначення пріоритетних для інвестування галузей, методології розробки та оцінки інвестиційних проєктів;
- стимулюючі - створення ефективних гарантій захисту інвестицій та прав і свобод інвестора, стимулювання інвестицій за допомогою становлення для інвесторів пільгових режимів, надання їм відповідних консультацій та відповідей при виникненні питань або проблем, тобто створення особливих інвестиційних умов для виникнення у інвестора бажання інвестувати кошти [4].

Відповідно до Концепції регулювання інвестиційної діяльності в умовах трансформації українського ринку затвердженої Постановою Кабінету Міністрів України від 1 червня 1995 року №384 виділяють такі методи проведення інвестиційної політики в Україні:

- надання коштів державного бюджету на фінансування капітального будівництва, в тому числі й на реалізацію виробничих проєктів, проте лише у разі відсутності інших джерел фінансування;
- проведення податкової, амортизаційної, цінової, митної та інших політик, спрямованих на стимулювання інвестиційної діяльності суб'єктів підприємництва;
- створення необхідних умов для здійснення будівництва по адекватним та ринковим договірним цінам та посилення контролю за ними;
- створення та забезпечення конкурентного середовища на інвестиційному ринку;
- формування та захист внутрішнього інвестиційного ринку за допомогою використання національного законодавства, міжнародних угод і договорів;
- створення відповідних державних структур, наприклад Українського державного банку реконструкції та розвитку, для довгострокового або середньострокового фінансування інвестиційних проєктів[5].

Отже, хоча Україна щодо інвестиційної політики й має недосконале законодавство, проте в її проведенні чітко вирізняються принципи, яких вона дотримується, задачі, яких намагається досягнути, та методи, якими активно користується для досягнення поставлених задач. Проте в Україні даний інструмент нарощення потенціалу економіки все ще знаходиться на перших етапах формування порівняно з економічно розвиненими країнами, що свідчить про необхідність проведення реформ в даній сфері за допомогою таких заходів:

- створення і забезпечення виконання законодавчого захисту прав та обов'язків інвестора;
- усунення проблем і протиріч в регулюючому законодавстві;
- забезпечення конкурентного середовища на ринку;
- стимулювання до інвестування не в лише соціальні проєкти, а й економічні, які в майбутньому зможуть отримувати прибуток, а отже й поповнювати державний бюджет;
- забезпечення єдиної прозорої бази даних інвестиційних проєктів з достовірною інформацією;
- стимулювання до інвестиційної діяльності вітчизняних підприємств;
- підвищення інвестиційної привабливості непривабливих для інвестора проєктів, але важливих в стратегічному плані для країни.

Зазначені заходи дозволять підвищити ефективність управління державною інвестиційної політикою, покращать інвестиційну привабливість держави, галузей регіонів, вітчизняних підприємств, забезпечать міжнародне співробітництво з міжнародними групами та економічно розвиненими країнами, забезпечать розвиток науково-технічного прогресу на вітчизняній території, підвищать стандарти методів виробництва та якості реалізованих стандартів тощо, тобто призведуть до значного зростання економічного потенціалу України.

Список використаних джерел

1. Сергеев И.В. Организация и финансирование инвестиций / И.В. Сергеев, И.И. Веретенникова, В.В. Яновский. – М. : Финансы и кредит, 2000. – 400 с.
2. Кондрашова М.В. Теоретичні основи формування державної інвестиційної політики на рівні регіону / М.В. Кондрашова // Держава та регіони (Серія: Державне управління) – 2008. – №2. – С. 118-121.

3. Види інвестиційної політики [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%86%D0%BD%D0%B2%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%86%D1%96%D1%8F>;
4. Закон України «Про інвестиційну діяльність» від 18 вересня 1991 року N 1560-XII (зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]). – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>
5. Постанова КМУ «Про Концепцію регулювання інвестиційної діяльності в умовах ринкової трансформації економіки» від 1 червня 1995 р. N 384 (зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]). – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/384-95-%D0%BF>

Маруга О.М., студент 5 курсу, група МФКп-172
 Науковий керівник - Штирхун Х.І., к.е.н., асистент
Чернігівський національний технологічний університет (м. Чернігів, Україна)

СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ПРЯМОГО ІНОЗЕМНОГО ІНВЕСТУВАННЯ В УКРАЇНІ

В умовах глобалізаційних процесів на міжнародному ринку все більше приділяється уваги прямим іноземним інвестиціям, оскільки саме інвестиції можуть виступити тим фінансовим інструментом за допомогою якого можна забезпечити розвиток економічного потенціалу економіки країни та забезпечити її стабільний розвиток. В Україні ж дане питання актуалізоване через включення цього напрямку до загальних стратегічних державних завдань, від реалізації яких залежать можливість стабілізації та зростання національної економіки.

Багато вітчизняних та іноземних вчених надавали різні тлумачення поняттю прямі іноземні інвестиції, проте в Україні, найчастіше використовують одне з трьох визначень:

- відповідно до Закону України «Про режим іноземного інвестування» - це всі види цінностей, які вкладаються іноземними інвесторами в інвестиційні проекти або об'єкти [1];

- відповідно до Міжнародного валютного фонду та Організації економічного співробітництва та розвитку - інвестиції, які здійснюються за межами національної території інвестора для розширення виробництва товарів та послуг, можливості здійснення імпорту в країну інвестора або ж налагодження експорту з країни інвестора [2, с. 20];

- відповідно до Світової організації торгівлі - вид інвестицій, за якого інвестор в одній країні, розміщує свої фінансові активи в іншій країні з умовою удержання контролю над своїми вкладеними активами [3].

Світовий досвід показує, що неможливо здійснити економічний прорив або перебудову наявної економіки, наблизити науково-технічний розвиток до економічно розвинених країн та забезпечити конкурентоздатність вітчизняних товарів або послуг без активного використання прямих іноземних інвестицій, адже, залучення прямих іноземних інвестицій позитивно впливає на ряд макроекономічних показників та аспектів, а саме:

- посилення конкуренції на вітчизняному ринку, що спричиняє зміну методів та технологій виробництва на більш ефективні, покращення якості продукції та інші зрушення на вітчизняних підприємствах, що сприяє до зростанню виробничих потужностей країни;

- надходження науково-технічних розробок з економічно розвинених країн на вітчизняний ринок;

- розвиток експорту країни та вихід на міжнародні ринки вітчизняних підприємств;

- покращення платіжного балансу країни за рахунок збільшення експорту;

- збільшення податкових надходжень за рахунок сплати податків іноземними інвесторами;

- можливість інтеграції країни на міжнародний ринок та міжнародних груп, тобто вхід або утворення міжнародних об'єднань чи альянсів.

Для оцінки використання даного інструменту розвитку економіки в Україні необхідно дослідити зміни загальних сум прямих іноземних інвестицій протягом 2015-2017 років (рис. 1).

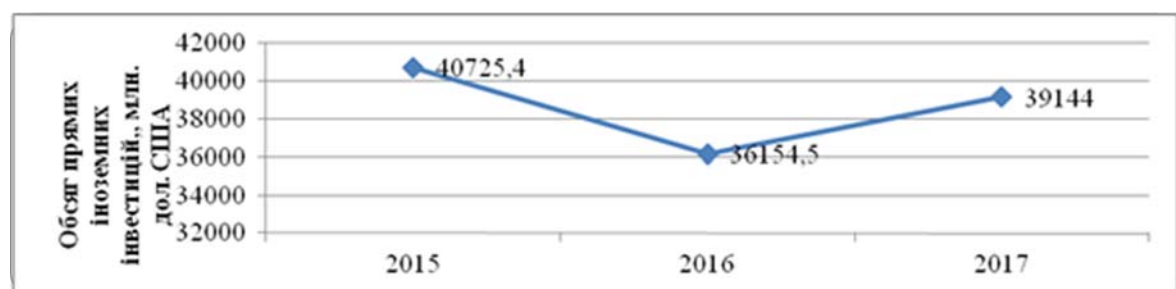

Рис. 1. Обсяг прямих інвестицій в Україну

Джерело: складено автором на основі [4]